

ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

ADRODD I	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD	15 GORFFENNAF 2013
PWNC	RHAGYDYBIAETHAU AC AMSERLEN AR GYFER CYLLIDEB 2014/15
AELOD(AU) PORTFFOLIO	Y Cyng. Hywel Eifion Jones (AELOD PORTFFOLIO CYLLID)
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL	Clare Williams SWYDDOG ADRAN 151
SWYDDOG CYSWLLT	Clare Williams
Natur a rheswm am adrodd:	
Diweddaru'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw a Rhagdybiaethau ar gyfer Cyllideb 2014-15.	

A – Cyflwyniad / Cefndir / Materion sydd angen sylw

Pwrpas yr adroddiad yw:

1. Diweddaru'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw am y cyfnod 2014-15 i 2016-17 (Rhan 3).
2. Cytuno ar yr egwyddorion a fydd yn sail ar gyfer cyllideb 2014-15 (Rhan 4).
3. Cytuno ar y Targed Arbedion ar gyfer y Cyfadrannau a'r strategaethau i gyflawni'r arbedion (Rhan 5).

B – Ystyriaethau

Yr ystyriaethau allweddol yn yr adroddiad yw:

1. Diogelu ysgolion ac adolygu hynny yng nghyd-destun yr arwyddion a gafwyd gan Lywodraeth Cymru.
2. Y rhagdybiaethau yn y Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw (Rhan 3.9).
3. Sefydlu targed arbedion priodol i'r Awdurdod fel y gellir sicrhau cyllideb gytbwys.
4. Y risgiau cysylltiedig yn y Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw a strategaeth gyllidebol 2014-15 (Rhan 6).
5. Y rhaglen drawsnewid a fydd o gymorth i ddarparu gwasanaethau a gyrru effeithlonrwydd yn y dyfodol.
6. Yr amserlen ar gyfer gosod cyllideb 2014-15.

C – Goblygiadau ac Effeithiau	
1	Cyllid / Adran 151
2	Swyddog Cyfreithiol / Monitro
3	Adnoddau Dynol
4	Gwasanaethau Eiddo (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
5	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)
6	Cydraddoldeb (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
7	Gwrthdodi a Chymdeithasol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
8	Cyfathrebu (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
9	Ymgynghori (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
10	Economaidd
11	Amgylcheddol (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
12	Trosedd ac Anrhefn (gweler nodiadau – dogfen ar wahân)
13	Cytundeb Canlyniadau
CH – Crynodeb	
D – Argymhellion	
<p>Cymeradwyo'r egwyddorion sy'n llywio'r cyllideb 2013-14 – Rhan 4.</p> <p>Cymeradwyo'r Targedau arbedion ar gyfer yr Awdurdod. Para 5.1.</p> <p>Cadarnhau bod yr arbedion y mae'r cyfadrannau yn eu nodi tuag at eu targedau perthnasol yn uwch na'r arbedion effeithlonrwydd yn y Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy. Para 5.4.</p> <p>Cymeradwyo'r strategaeth i nodi'r arbedion angenrheidiol.</p> <p>Nodi'r risgiau a'r newidiadau posibl i'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw a chyllideb 2014-15. Rhan 6.</p> <p>Nodi y bydd y Strategaeth Tymor Canol yn newid wrth i wybodaeth newydd fod ar gael ac yn sgil gofyn am sylwadau. Para 3.13.</p> <p>Nodi'r newidielfennau a fedr newid o fewn y gyllideb ar hyn o bryd. Para 4.3-4.</p>	

Enw awdur yr adroddiad: Clare Williams – Swyddog Adran 151

Dyddiad: 14 Gorffennaf 2013

Atodiadau:
Atodiad 1 – Crynodeb o Gyllideb 2013-14 a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 5 Mawrth 2013
Atodiad 2 – Canlyniadau Dros Dro Cyllideb Refeniw 2012-13
Atodiad 3 – Senarios ar gyfer Arbedion yn y Cyfadrannau
Papurau Cefndir
Cyllideb 2013-14 a gyflwynwyd i'r Cyngor ar 5 Mawrth 2013
Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw a Chynigion Terfynol ar gyfer cyllideb Refeniw 2013-14
Cyllideb Refeniw 2012-13 – Canlyniadau Dros dro – Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 5-6-13.

1. CEFNDIR

- 1.1 Nid yw'r sefyllfa economaidd trwy'r wlad wedi gwella fel y rhagwelwyd. Roedd y cylch gwario ar 26 Mehefin 2013 yn dangos sut y byddai'r llywodraeth yn gwario £745 biliwn o arian trethdalwyr rhwng Ebrill 2015 ac Ebrill 2016 ac yn manylu ar gynlluniau i ostwng gwariant gan £11.5bn i gau'r bwch rhwng trethi a gwariant. Mae'r rhain yn cynnwys gostyngiad o 2% yn y grant bloc i wledydd datganoledig.
- 1.2 Mae'r sefyllfa economaidd yng Nghymru yn debygol o fod yn llawer gwaeth nag a ragwelwyd ar ddechrau'r flwyddyn. Nid yw awdurdodau yng Nghymru wedi gweld yr un lefel o doriadau â'r rheini yn Lloegr sydd wedi gweld toriadau o hyd at 33% yn eu cyllidebau. Mae'r wybodaeth ddiweddaraf sydd ar gael yn awgrymu gostyngiad ariannol o 4% o ran arian parod ar gyfer 2014/15, ac efallai y tu draw i hynny, i Lywodraeth Leol yng Nghymru. Ni fydd y gostyngiad gwirioneddol ar gyfer Ynys Môn wedi ei gadarnhau tan yr Hydref.
- 1.3 Mae'r setliadau cymharol ar gyfer y ddwy flynedd gyllidol ddiwethaf wedi cynhyrchu'r canlyniadau canlynol ar gyfer y Cyngor :-
- Fe welodd setliad 2012-13 gostyngiad o 1.2% yn y Cyfranedd Cyllid Allanol (AEF - hy y swm a derbyniwyd gan y Cyngor fel grant cyffredinol) o £93.436m i £92.331m. Roedd hyn yn cymharu i gynnydd cyfartalog ar draws pob awdurdod Cymraeg o 0.2%, ac fe adawodd hyn y Cyngor gyda'r setliad ffafriol ail-waethaf ymysg y 22 awdurdod.
 - Ar gyfer 2013-14 fe gynyddodd y AEF gan £7.896m i £100.227m, ond roedd £4.625 o hyn i'w phriodoli i'r trosglwyddiad o gyfrifoldeb dros Gymorth Treth Cyngor a £2.155m pellach o grantiau penodol blaenorol yn cael eu corfforu yn yr AEF. Felly roedd y cynnydd gwaelodol dim ond yn £1.116m, neu 1.2%. Pan gyfunwyd pob elfen, setliad y Cyngor oedd yr 16eg mwya ffafriol allan o 22.

Tra nad yw'r cefndir hwn yn arweiniad da i beth fydd yn digwydd o 2014-15, nid oes unrhyw beth wedi ei nodi i gynnig fod y rhagolwg yn mynd i edrych yn fwy ffafriol.

- 1.4 Mae'n werth nodi canlyniadau 2012/13 (Atodiad 2) wrth osod cyllidebau ar gyfer y dyfodol. Er mai tanwariant o £1.1m oedd y sefyllfa gyffredinol, roedd gorwariant yn y gwasanaethau cymdeithasol ac roedd y dreth gyngor a gasglwyd yn llai na'r targed yn y gyllideb.
- 1.5 Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2013/14, mae'r Awdurdod wedi dechrau gwneud yr arbedion y mae'n rhaid wrthynt i gyflawni cyllideb 2013-14. Mae'r cyllidebau'n cael eu monitro yn fisol bellach ac mae adroddiadau Mai 2013 yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd gan yr Adran Gyllid a'r gwasanaethau. Oherwydd maint yr arbedion a'r risg a nodir yn yr adroddiad ar y gyllideb, mae'n bwysig nodi unrhyw bwysau sy'n codi ac y gall bod angen rhoi sylw iddo. Wrth osod cyllideb ar gyfer 2014-15 ac i'r dyfodol, bydd angen rhoi sylw i oblygiadau'r materion hyn.

2. BLAENORIAETHAU AR GYFER 2014-15 A'R TU DRAW I HYNNY

- 2.1 Mae angen alinio'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw gyda blaenoriaethau a Chynllun Corfforaethol yr Awdurdod. Bydd rhaid i gyllideb 2013-14 a'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw fod yn seiliedig ar Strategaethau Gwasanaeth Unigol a Chynlluniau Busnes cadarn, gan gynnwys y rhaglenni yn y Cynllun Trawsnewid. Bydd rhaid i gyllideb 2013-14 a'r Strategaeth Tymor Canol ar gyfer y Gyllideb Refeniw fod yn gydnaws â'r chwe Thema allweddol:
- 2.1.1 Thema 1 – Yn broffesiynol ac yn cael ei redeg yn dda.
- 2.1.2 Thema 2 – Arloesol, uchelgeisiol ac eangfrydig.
- 2.1.3 Thema 3 – Yn canolbwyntio ar y Cwsmer, y Dinesydd a'r Gymuned.

2.1.4 Thema 4 – Gwerthfawrogi a datblygu ein pobl.

2.1.5 Thema 5 – Ymrwymiad i bartneriaeth.

2.1.6 Thema 6 - Cyflawni.

3. Y STRATEGAETH TYMOR CANOL AR GYFER Y GYLLIDEB REFENIW (Y STRATEGAETH)

- 3.1** Nod y Strategaeth yw darparu dull cadarn, cyson a chynaliadwy o sefydlu a chynnal sail ariannol sefydlog a darbodus fel y gellir bwrw ymlaen i wella a thrawsnewid gwasanaethau'r Cyngor.
- 3.2** Y Strategaeth yw'r broses sy'n cysylltu gweledigaethau a blaenoriaethau'r Cyngor gyda'i gyllidebau ariannol, gan ddangos sut y bydd arian y Cyngor wedi ei strwythuro a'i reoli i sicrhau ei fod yn cefnogi blaenoriaethau'r Cyngor a'i bartneriaid.
- 3.3** Bydd y Strategaeth yn cynorthwyo'r Cyngor i:-
- 3.3.1** Cwrdd â'i flaenoriaethau a'i ganlyniadau strategol, corfforaethol.
 - 3.3.2** Gwella cynlluniau ariannol a rheolaeth ariannol adnoddau cyfalaf a refeniw'r Cyngor.
 - 3.3.3** Gwneud y defnydd gorau o adnoddau allanol a mewnol sydd ar gael i'r Cyngor.
 - 3.3.4** Sicrhau y darperir gwerth am arian ac effeithlonrwydd.
 - 3.3.5** Datblygu cyllidebau tymor hwy i gefnogi cynlluniau strategol.
 - 3.3.6** Alinio adnoddau ariannol gyda blaenoriaethau gwario'r Cyngor.
 - 3.3.7** Sicrhau bod lefel yr adnoddau yn ddigonol.
 - 3.3.8** Ymateb i bwysau allanol.
 - 3.3.9** Datblygu cyllideb gynaliadwy dros y tymor canol.
 - 3.3.10** Dwyn sylw at risgiau ariannol a lliniaru eu heffaith.
- 3.4** Bob blwyddyn, mae angen paratoi cyllideb flynyddol a gosod y dreth gyngor. Fodd bynnag, fel y gellir cyflawni amcanion tymor hir y Cyngor a chynllunio mentrau newydd, datblygiadau cyfalaf a dyrannu adnoddau mewn ymateb i anghenion newidiol y gwasanaethau, mae angen cynlluniau gwasanaeth ac ariannol dros fwy nag un flwyddyn.
- 3.5** Ar gyfer y broses ar gyfer gosod y gyllideb nesaf, mae'n hollbwysig bod yr awdurdod, nid yn unig yn cynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf ond o leiaf y tair blynedd nesaf. O'r herwydd, trwy nodi arbedion ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf drwy drawsnewid gwasanaethau, dylid hefyd roi sylw i'r tymor canol i gwrdd â thargedau arbedion heriol y bydd Llywodraeth Cymru yn eu gosod. Efallai y bydd angen buddsoddiadau cychwynnol i drawsnewid gwasanaethau a bydd angen eu cyllido trwy'r Strategaeth hon, a fydd yn cynyddu'r swm y bydd raid ei arbed neu ei gyllido o arian wrth gefn a glustnodwyd.
- 3.6** Roedd y strategaeth tymor canol ar gyfer y gyllideb refeniw a gyflwynwyd i'r Cyngor ar 5 Mawrth 2013 yn dwyn sylw at fwch posibl o £3.1m ar gyfer 2014-15 a £4.0m yn 2015-16. Ar y pryd, roedd hwn yn ddiweddariad lefel uchel a oedd yn seiliedig ar strategaethau cyllideb refeniw tymor canol blaenorol, gyda'r prif ragdybiaethau yn ymwneud â chynnydd o 5% bob blwyddyn yn y dreth gyngor a 1% bob blwyddyn yn y dyfarniadau tâl.

- 3.7 Mae'r strategaeth tymor canol ar gyfer y gyllideb referniw wedi ei diweddaru i adlewyrchu dadansoddiad manylach o wariant a chynnydd a ragwelir, er bod mwy o waith ar ôl i'w wneud. Mae'r tabl isod yn dangos y strategaeth ddiweddaraf.

Tabl 1 – Y Strategaeth cyn y cyhoeddiadau gan Lywodraeth Cymru

	2014-15 £m	2015-16 £m	2016-17 £m
Cyllid ar gael:			
Llywodraeth Cymru	101.000	101.000	101.000
Y Dreth Gyngor	29.400	30.900	32.450
Cyfanswm	130.400	131.900	133.450
Cyllideb y Flwyddyn Gynt (Wedi ei haddasu)	128.200	130.400	131.900
Cyllidebau Ysgol – Chwyddiant a diogelwch	0.500	0.500	1.500
Codiadau eraill mewn costau	2.600	2.600	2.600
Newidiadau demograffig	0.500	0.500	0.500
Cyllido Cyfalaf a Llog	0.100	0.100	0.100
Cyllido benthyca heb gefnogaeth	0.200	0.400	0.400
Adolygiad Tâl a Graddfeydd	1.300	0.700	0.700
Buddsoddi mewn newid - costau diswyddo	-0.100	-0.300	0.000
Cyfraniadau i falansau	-0.500	0.000	0.000
Pwysau a Nodwyd	0.000	0.000	0.000
Twf arall	0.700	1.000	
Arbedion y Cytunwyd arnynt			
Bwlch Cyllido	-3.100	-4.000	-4.250
Cyllideb	130.400	131.900	133.450

Tabl 2 – Y Strategaeth gyda gostyngiad 4%

	2014-15 £'000	2015-16 £'000	2016-17 £'000
Cyllideb y flwyddyn gynt	128,084	125,468	123,082
Diogelwch Ysgolion	449	449	449
Chwyddiant	3,241	3,151	3,062
Cynnydd mewn incwm	-855	-855	-855
Newid demograffig	500	500	500
Cyllido benthyca heb gefnogaeth	160	240	320
Adolygiad Tâl a Graddfeydd	1,300	700	700
Buddsoddi mewn newid	-100	-300	-500
Cyfraniadau i falansau	-500	0	0
Pwysau a Nodwyd	0	0	0
Blaenoriaethau Newydd	700	1,000	1,000
Arbedion	0	0	0
Bwlch Cyllido	-7,511	-7,271	-6,835
Cyfanswm	125,468	123,082	120,923
Cyllidwyd gan Lywodraeth Cymru	96,218	92,369	88,674
Y Dreth Gyngor	29,250	30,713	32,249
	125,468	123,082	120,923

- 3.8** Mae Tabl 1 yn nodi'r sefyllfa flaenorol mewn perthynas â'r Strategaeth tymor canol ar gyfer y gyllideb refeniw, sy'n nodi bwlch o £3.1m yn y gyllideb ar gyfer 2014-15. Mae hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai'r grant gan LIC yn tyfu rhyw ychydig yn 2014-15 ac wedyn yn aros yr un fath. Mae Tabl 2 yn amlinellu'r sefyllfa ddiweddaraf gyda thoriad o 4% o ran y cymorth allanol, fel yr hysbyswyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, a thybir yn awr mai hon yw'r senario sydd fwyaf tebygol. Bydd angen gwneud yr arbedion trwy drawsnewid gwasanaethau, arbedion, effeithlonrwydd a chynilo. Mae angen arbedion o gwmpas £7.5m yn 2014/15 a chyfanswm o £21.6m yn y tair blynedd hyd at 2016/17.
- 3.9** Mae'r strategaeth tymor canol ar gyfer y gyllideb refeniw bellach yn cynnwys y rhagdybiaethau isod:
- 3.9.1** Fel y dywedir uchod, bydd Cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer 2014-15 yn gostwng 4%, yn unol â'r arwyddion diweddaraf. Efallai hefyd y bydd rhai grantiau penodol yn cael eu trosglwyddo i'r setliad cyffredinol ar gyfer 2014-15 a gallai hynny ostwng y cyllid ymhellach. Yn ogystal, gall rhai grantiau ddod i ben yn y dyfodol.
- 3.9.2** Y Dreth Gyngor – Cynnydd o 5% bob blwyddyn.
- 3.9.3** Ysgolion a Gwasanaethau cymdeithasol – Mae LIC wedi dweud eu bod yn disgwyl gweld cynnydd o 1.27% ar gyfer ysgolion. Nid oes cynlluniau ar hyn o bryd i warchod gwasanaethau cymdeithasol. Mae'r rhagdybiaethau yn y tabl uchod yn rhagdybio cynnydd o 1.27% ar gyfer ysgolion ynghyd â dyfarniad tâl 1%.
- 3.9.4** Codiadau Eraill mewn Costau a Thwf Arall - Gwnaed darpariaeth ar gyfer chwyddiant o 1% yn y costau tâl, twf 10% mewn costau ynni a chwyddiant o rwng 2% a 3% ar wariant arall y mae modd ei reoli (ac eithrio costau gweithwyr sydd ddim yn gostau sy'n ymwneud â thâl - ni chaniatawyd unrhyw gynnydd ar gyfer y rhain). Rhagdybir y bydd incwm o ffynonellau heblaw grantiau yn tyfu ar gyfradd o 5% ar gyfartaledd.
- 3.9.5** Yn ystod y flwyddyn, caiff y Strategaeth hon ei diweddarau ac ymgorfforir ynddi'r arbedion a nodwyd a'r buddsoddiadau y bydd rhaid wrthynt trwy'r Rhaglen Drawsnewid ar gyfer 2014-15 a thu draw i hynny. Ar hyn o bryd nid yw'r Strategaeth yn cynnwys unrhyw gostau ac arbedion ar gyfer prosiectau gan nad yw'r rhain yn derfynol.
- 3.9.6** Newidiadau demograffig - Mae'r twf yn nifer y bobl sy'n defnyddio Gwasanaethau Oedolion yn cynyddu'r Gyllideb gwasanaethau Cymdeithasol gan £500k neu oddeutu 2.25%. Rhagwelir y bydd nifer y disgyblion yn aros tua'r un fath trwy gydol oes y Strategaeth hon.
- 3.9.7** Cyllido Cyfalaf a Llog – Bydd cynigion a fydd yn dibynnu ar fenthycy digefnogaeth ychwanegol (Darbodus) yn gorfod dangos eu bod yn hunan-gyllidol dros gyfnod o amser. Fodd bynnag, cydnabuwyd y bydd angen buddsoddiad ar gyfer rhai ohonynt ac na fydd y buddsoddiad hwnnw'n cael ei ad-dalu'n llawn dros dymor y Strategaeth gyfredol. O'r herwydd, gwnaed darpariaeth ar gyfer cynnydd yn y costau benthyca dros y tymor canol. (Enghraifft benodol yw'r rhaglen ar gyfer Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif, lle na fydd y derbyniadau cyfalaf a'r arbedion refeniw yn cael eu gwireddu ar unwaith.)
- 3.9.8** Arfarnu Swyddi ac ôl-dâl (Adolygiad Tâl a Graddfeydd) - Yn dilyn trafodaethau yn y panel tâl a graddfeydd, bwriedir cwblhau'r ymarfer Arfarnu Swyddi'n llawn yn hytrach na fesul cam. Mae hyn yn newid o gymharu â'r hen Strategaeth a disgwylir y bydd yn costio o gwmpas £4m (yn seiliedig ar ymarfer 2009), yn ogystal â'r costau sy'n gysylltiedig ag ôl-dâl a thâl cyfartal. Dyma un o'r risgiau uchaf i'r Awdurdod.
- 3.9.9** Buddsoddi mewn Newid - dyrannwyd £1.5m yn 2013/14 ar gyfer costau newid. Bydd hyn yn parhau dros y tair blynedd, ond gyda gostyngiad o £100k yn 2014/15, £300k ychwanegol yn 2015/16 a gostyngiad arall o £500k yn 2016/17. Defnyddir y cyllid hwn i gefnogi trawsnewid gwasanaethau.

3.10 Pwynt pwysig arall i'w nodi yw na wnaed unrhyw ddarpariaeth yn y Strategaeth ar gyfer cyfraniadau i'r balansau cyffredinol. Mae cyfrifon drafft terfynol 2012-13 yn dangos bod y Balansau Cyffredinol wedi codi i £6.1m o'r £4.4m a ragdybiwyd pan oedd cyllideb 2013/14 yn cael ei gosod. Bydd balansau'r arian wrth gefn cyffredinol a'r arian wrth gefn a glustnodwyd yn cael eu hadolygu dros yr haf i ystyried y lefelau y mae'r cyngor eu hangen.

3.11 Fel sydd wedi ei nodi uchod, mae'r strategaeth tymor canol ar gyfer y gyllideb referniw yn rhagdybio y bydd cynnydd o 5% yn y dreth gyngor. Mae'r tabl isod yn dangos y referniw a gynhyrchid gan ystod o godiadau yn y Dreth Gyngor a hefyd y Dreth Gyngor bosibl ar gyfer band D ym mlwyddyn ariannol 2013-14 ar gyfer y gwahanol lefelau o gynnydd.

Cynnydd canrannol yn y Dreth Gyngor	Referniw Ychwanegol a Gynhyrchid £m	Amcangyfrif o Dreth Gyngor Band D £
5.00%	1.393	986.11
4.70%	1.309	983.29
4.50%	1.254	981.41
4.00%	1.114	976.72
3.50%	0.975	972.02
3.00%	0.836	967.32
2.50%	0.697	962.63

3.12 Os byddai'r Awdurdod yn codi'r dreth gyngor 5%, byddai hynny'n gadael bwlch cyllidebol o £7.511m yn seiliedig ar y toriad posibl o 4%. Os byddai'r Cyngor yn penderfynu mynd am gynnydd llai yn y dreth gyngor, byddai'r bwlch yn cynyddu fel y dangosir yn y tabl isod a byddai'n rhaid dod o hyd i arbedion effeithlonrwydd ychwanegol ac arbedion eraill ar ben y lefel sydd eisoes wedi ei nodi.

Y Gostyngiad Referniw os yw'r Cynnydd yn y Dreth Gyngor yn llai na 5%		
Cynnydd (%)	Referniw Ychwanegol yn Sgil y Dreth Gyngor £m	Gwahaniaeth £m
5.00%	1.393	
4.70%	1.309	0.084
4.50%	1.254	0.139
4.00%	1.114	0.279
3.50%	0.975	0.418
3.00%	0.836	0.557
2.50%	0.697	0.696

3.13 Wrth i'r trafodaethau barhau mewn perthynas â'r gyllideb, bydd y rhagdybiaethau cyfredol yn newid wrth i wybodaeth newydd ddod ar gael neu wrth i safbwyntiau newid. Y dull a fabwysiadwyd o fewn y Strategaeth yw dadansoddiad lefel uchel sydd wedi ei ddylunio i roi rhyw syniad o sefyllfa ariannol yr awdurdod i'r dyfodol.

4. EGWYDDORION SY'N LLYWIO CYLLIDEB 2014-15

4.1 Bydd angen cyflwyno cyllideb gytbwys ar gyfer 2014-15. Yn y lle cyntaf rhagdybir y bydd hynny'n cael ei wneud heb ddefnyddio arian wrth gefn ar sail unwaith ac am byth.

4.2 Bydd cynlluniau sy'n seiliedig ar fenthycy Darbodus yn gorfod dangos eu bod yn hunangyllidol.

4.3 Mae'r rhagdybiaethau ynghylch cyfraddau chwyddiant i'w gweld ym mharagraff 3.9.4 uchod.

- 4.4 Er y cydnabyddir y byddai Llywodraeth Cymru yn dymuno diogelu'r ysgolion (wedi ei addasu fel sy'n briodol yn seiliedig ar nifer y disgyblion a newidiadau mewn fformiwlaŵ) gan 1.27%, cyn cytuno i wneud hynny, argymhellir y dylid cynnal adolygiadau heriol i sicrhau bod y cyllidebau'n briodol ar hyn o bryd a bod gwaith yn cael ei wneud i sefydlu ailfodelu gwasanaethau.
- 4.5 Mae mwy o ysgolion yn dweud eu bod yn disgwyl mynd i ddiffyg yn ystod 2014-15. Gyda chymorth yr Awdurdod, bydd angen i ysgolion gynllunio i sicrhau eu bod yn gweithredu o fewn eu cyllidebau.

5. TARGEDAU ARBEDION A STRATEGAETHAU

- 5.1 Mae nifer o senarios arbedion wedi eu datblygu (Gweler Atodiad 3) sy'n cynnwys opsiynau ar gyfer eithrio ysgolion a gwasanaethau cymdeithasol, yn unigol ac ar y cyd, rhag gorfod gwneud arbedion, yn eithrio un neu'r ddau o'r canran a'i cyfrifwyd ond yn ymofyn am arbediad penodol o £1m o'r ysgolion. Dylid nodi bod y senarios isod yn dibynnu ar ostyngiad cyson ar draws gwasanaethau a gallai hynny fod yn anodd iawn ar gyfer gwasanaethau bychain gyda llond llaw o staff. Os bydd ysgolion a gwasanaethau cymdeithasol yn cael eu heithrio, mi fydd targed arbedion o 12.4% yn angenrheidiol i gwrdd â'r bwch yn y gyllideb. (Senario 3A).
- 5.2 Mae'r tabl isod yn crynhoi'r arbedion y byddai modd eu cyflawni yn seiliedig ar ostyngiadau canrannol mewn cyllidebau net. Mae hefyd yn dangos yr arbedion y byddai modd eu cyflawni petai ysgolion a'r gwasanaethau cymdeithasol yn cael eu heithrio. Mae'r rhan olaf yn y tabl yn nodi'r arbedion y bydd raid wrthynt i gwrdd â'r bwch yn y gyllideb.

Senario 1	Canrannau Penodol, Pob Gwasanaeth				
Senario 2A	Eithrio Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion o'r Canran				
Senario 2B	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion Canran, ond Ymofyn Cyfraniad o £1m				
Senario 3A	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion a Gofal Cymdeithasol o'r Canran				
Senario 3B	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion a Gofal Cymdeithasol, ond Ymofyn Cyfraniad o £1M o'r Ysgolion				
Arbediad fel Canran	Senario 1	Senario 2A	Senario 2B	Senario 3A	Senario 3B
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
3.0%	4,182	3,121	4,121	1,818	2,818
4.0%	5,574	4,159	5,159	2,422	3,422
5.0%	6,970	5,201	6,201	3,029	4,029
6.0%	8,364	6,241	7,241	3,635	4,635
7.0%	9,759	7,282	8,282	4,241	5,241
8.0%	11,153	8,322	9,322	4,847	5,847
9.0%	12,547	9,362	10,362	5,453	6,453
10.0%	13,940	10,401	11,401	6,057	7,057
11.0%	15,335	11,443	12,443	6,665	7,665
12.0%	16,727	12,481	13,481	7,269	8,269
Percentages required to achieve estimated saving					
5.4%	7,511				
7.2%		7,511			
6.3%			7,511		
12.4%				7,511	
10.7%					7,511

5.3 Mi fydd y canrannau uchod yn cael eu gostwng i adlewyrchu arbedion yn codi o fentrau o fewn y Rhaglen Trawsffurfio ac unrhyw fentrau generig sy'n gymwys ar draws y Cyngor. Dwy eitem sydd wedi ei adnabod yn barod yw:-

- Cynyddu'r twf tybiedig o incwm nad yw'n grant o 5% i 10%, a
- gostwng cefnogaeth i'r Drydydd Sector o 5%.

Nid yw'r effaith o'r rhain wedi ei mantoli, ac felly nid yw wedi ei chynnwys yn y ffigyrau a dengys uchod.

5.4 Mae'r lefel targed o arbedion a ofynnir gan bob gwasanaeth yn ôl y Senarios priodol wedi ei amlinellu yn Atodiad 3. Bydd y gwaith o nodi a dyrannu arbedion ar draws gwasanaethau o fewn adran benodol yn cael ei benderfynu gan y Cyfarwyddwr perthnasol/Dirprwy Brif Weithredwr. Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwyr a Phenaeithiaid Gwasanaeth fydd sicrhau bod arbedion yn cael eu nodi sydd o leiaf yn cyfarfod â'r targed arbedion uchod erbyn 21 Awst 2013 fan bellaf.

5.5 Yn rhedeg ochr yn ochr â'r gwasanaethau yn nodi arbedion yn unigol, ceir y strategaethau a nodir isod a bydd yn rhaid iddynt gael eu harwain trwy brosiect. Bydd hyn yn cynhyrchu opsiynau pellach, sydd a'r potensial o ysgafnhau'r pwysau ar wasanaethau.

5.6 Mae'r rhain yn dargedau anodd i'r mwyafrif o wasanaethau (yn arbennig os yw ysgolion a gwasanaethau cymdeithasol yn cael eu diogelu). Fodd bynnag, rhaid pwysleisio nad yw hwn ond pwynt cychwyn ar gyfer datblygu opsiynau a bod y canlyniadau a'r penderfyniadau terfynol yn debygol o fod yn wahanol wrth i aelodau ymarfer eu dewis o bolisi.

5.7 Bydd angen mabwysiadu nifer o strategaethau er mwyn nodi'r arbedion. Mae'r rhain yn cynnwys:

5.7.1 Nodi arbedion trawsadrannol - efallai y bydd hyn angen cefnogaeth prosiect unwaith y am byth i sicrhau bod y canlyniadau yn gyraeddadwy ac yn cael eu darparu yn unol â'r disgwyliadau.

5.7.2 Adolygiad o wariant – Gwasanaethau i adolygu'r gyllideb graidd i nodi llinellau cyllideb ar gyfer:

- Cyllidebau heb eu defnyddio – linellau gwariant sydd â chyllidebau, ond dim gwariant yn eu herbyn.
- Defnydd nad yw'n hanfodol o gyllidebau. Nodi llinellau cyllideb nad oes mo'u hangen ar gyfer darparu gwasanaeth.
- Adolygu cyllideb yn erbyn blaenoriaethau'r Cyngor.
- Adolygu cyllidebau gwasanaeth anstatudol.
- Adolygu cyllidebau sy'n cael eu gwario ar wasanaethau statudol.

5.7.3 Nodi cyllid refeniw arall/ffynonellau newydd.

5.7.4 Nodi gwasanaethau dewisol a mandadol i sicrhau eglurder am y gwasanaethau y mae'n rhaid i'r Cyngor eu darparu.

5.7.5 Cytuno ar lefelau gwasanaeth y gellir eu darparu o fewn y cyfyngiadau ariannol yn hytrach na lefel ddymunol o wasanaeth.

5.7.6 Nodi sut y gall defnyddio TGCh drawsnewid y gwasanaeth a gwneud arbedion.

5.7.7 Defnyddio methodoleg fel meddwl yn ddarbodus a meincodi gwasanaethau yn erbyn rhai eraill.

5.7.8 Edrych ar gydweithredu pellach, gweithio mewn partneriaeth ac ar y cyd gydag awdurdodau lleol eraill, sector preifat a thrydydd sector.

5.7.9 Edrych am yr arferion gorau ar gyfer darparu gwasanaethau, boed o awdurdodau lleol eraill, cyrff sector cyhoeddus eraill neu'r sector preifat.

5.7.10 Adolygu eiddo a'r defnydd o adeiladau.

5.7.11 Herio yn gadarn gynigion ar gyfer arbedion a thwf.

5.7.12 Ystyried pa wasanaethau y gallwn roi'r gorau i'w darparu ac/neu adolygu sut y gallai'r gwasanaethau hyn gael eu darparu gan ddarparwyr eraill yn y gymuned.

5.7.13 Ystyried lefel chwyddiant ar incwm a chyfleon i gynhyrchu incwm.

5.8 Bydd angen i wasanaethau adolygu sut y maent yn darparu eu gwasanaethau a nodi'r gweithgareddau sy'n gysylltiedig â'r darparu hwnnw. Gall hyn gael ei helpu drwy'r adolygiadau perfformiad gwasanaeth a heriau adolygu gwasanaeth fel y gellir nodi dulliau eraill o ddarparu i sicrhau arbedion. Bydd hyn yn cael ei ymestyn i flynyddoedd i ddod wrth i'r gwasanaethau gael eu trawsffurfio ac fe all arbedion gael eu llusgo allan dros nifer o flynyddoedd.

5.9 Bydd angen i'r awdurdod a'r Tim Uwch Arweinyddiaeth ystyried cynllunio dros y 3 blynedd nesaf. Rhaid angen datblygu rhaglen sy'n cynnwys ailddylunio y modd y mae'r Awdurdod yn darparu gwasanaethau sy'n addas i'r pwrpas (dylai hyn fod ar yr un egwyddorion â'r Rhaglen Blaenoriaethau Trawsnewid).

6. RISGIAU O FEWN Y STRATEGAETH CYLLIDEB REFENIW TYMOR CANOLOG (SCRTC) A CHYLLIDEB 2014-15

6.1 Mae yna nifer o risgiau o fewn y broses o osod yr SCRTC a chyllideb 2014-15, a byddant yn newid yr SCRTC a'r lefel o arbedion sydd angen eu nodi wrth i'r proses cyllidebol fynd yn ei blaen. Bydd angen cymryd y rhain i ystyriaeth pan yn penderfynu ar y lefel arbedion i'w nodi a blaenoriaethau'r Cyngor.

6.1.1 Cyllid Llywodraeth Cymru - Tra bod arwyddion wedi eu rhoi yn setliad 2014/15 ar gyfer y ddwy flwyddyn ariannol nesaf, rhai dros dro ydynt, ac mae'r Gweinidog wedi nodi bod toriad sylweddol o 4% yn debygol yn 2014/15. Nid yw'r arwyddion cyfredol ond yn parhau hyd yr Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr DU nesaf. Bydd y ffigyrau hyn yn cael eu heffeithio gan drosglwyddiadau i mewn ac allan o'r setliad, ac y mae nifer o drosglwyddiadau mawr yn cael eu trafod. Bydd newidiadau data hefyd yn effeithio'r setliad a'r patrwm yw i ddata Ynys Môn waethygu o gymharu ag awdurdodau eraill, e.e. oherwydd twf mwy araf yn y boblogaeth. Mae'r llinell AEF yn yr SCRTS, felly, yn eithaf ymfflamychol. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, y prif ffactor mae'n debyg yw a oes llawr wedi ei adeiladu i mewn i osod uchafswm l ar unrhyw ostyngiad.

6.1.2 Grantiau - Mae rhybuddion am lefelau grant yn tueddu i gael eu derbyn naill ai yn hwyr iawn yn y flwyddyn ariannol flaenorol neu yn ystod y flwyddyn ariannol dan sylw. Fe all rhai o'r rhain gael eu gostwng yn sylweddol neu eu torri yn gyfan gwbl, nid oes gennym ddarlun llawn o bob un o'r rhain ac ni fydd hyn gennym wrth i'r flwyddyn ariannol ddechrau.

6.1.3 Galw Gofal Cymdeithasol - Mae'r Gwasanaethau Oedolion hefyd yn gweld twf mewn galw ar draws pob maes. Tra bo lwfans blynyddol ar gyfer twf demograffig wedi ei adeiladu i mewn i'r gyllideb, mae hyn yn seiliedig ar amcangyfrifon o gynnydd 2013/14 i oedolion dros 65 ac anableddau dysgu. Pe bai'r galw'n cynyddu, bydd hyn yn rhoi pwysau ychwanegol ar y gwasanaeth.

6.1.4 Diwygiadau lles - mae risgiau a phwysau sylweddol yn wynebu'r awdurdod. Y brif elfen lleoleiddio Budd-dal Treth Gyngor.

- 6.1.5** Newidiadau mewn pensiynau - Bydd cofrestru gweithwyr yn awtomatig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) yn cael effaith yn 2013-14. Bydd hyn yn golygu y bydd staff nad ydynt ar hyn o bryd mewn cynllun pensiwn yn cael eu cofrestru yn awtomatig a mater iddynt hwy fydd optio allan. Mae'r SCRTC wedi tybio y bydd 25% o staff y Cyngor nad ydynt ar hyn o bryd mewn cynllun pensiwn yn parhau i fod yn aelodau. Ni wyddys ar hyn o bryd beth fydd graddfa'r optio allan yn yr amgylchiadau newydd hyn a bydd mwy o bobl yn parhau yn y cynllun pensiwn yn golygu cyfraniadau uwch gan yr Awdurdod.

7. AMSERLEN

- 7.1** Y dyddiadau allweddol arfaethedig o fewn yr amserlen ar gyfer y broses o osod y gyllideb yw'r canlynol:

- Darparu Cyfarwyddyd a Thempledi i Adrannau/Meysydd Gwasanaeth /Penaethiaid Gwasanaeth/Deilyddion Cyllideb - 30 Gorffennaf 2012.

- Gweithdai i Aelodau

- Pwyllgor Gwaith

- Awst 2013;
- Medi / Hydref 2013 – I'w gadarnhau

Noder: Gweithdai pellach i'w trefnu fel bo'r angen.

- Yr holl Aelodau

- Medi / Hydref 2013 – I'w gadarnhau

Noder: Gweithdai pellach i'w trefnu fel bo'r angen.

- Gweithdai TUA/Penaethiaid Gwasanaeth

- Awst 2013;
- Medi 2013.

Noder: Gweithdai pellach i'w trefnu fel bo'r angen.

- Gofyn am gyflwyno cynigion arbed a thwf gan Adrannau – 13 Medi 2013.
- Cyllideb Drafft – 18 Hydref 2013.
- Hysbysiad ynglŷn â'r Setliad Dros Dro - 17 Hydref 2013 (Noder: Hwn yw'r dydd lau agosaf i ddyddiad y cyhoeddiad yn 2012. Dim hysbysiad o'r dyddiad gwirioneddol wedi ei dderbyn).
- Ymgynghori Cyhoeddus – Tachwedd 2013.
- Hysbysiad o'r Setliad Terfynol – 5 Rhagfyr 2013 (Noder: Hwn yw'r dydd lau agosaf i ddyddiad y cyhoeddiad yn 2012. Dim hysbysiad o'r dyddiad gwirioneddol wedi ei dderbyn).
- Cyllidebau Terfynol i'w Cymeradwyo – Chwefror 2014.
- Cyfarfod o Bwyllgor Gwaith i Gymeradwyo'r Gyllideb – 13 Chwefror 2014.
- Cyfarfod o'r Cyngor i gymeradwyo'r gyllideb – 5 Mawrth 2014.

- 7.2** Mae'r amserlen a'r dyddiadau allweddol (ac eithrio'r cyfarfodydd o'r Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor) yn dibynnu ar unrhyw newidiadau yn safbwyntiau'r Cyngor a gwybodaeth newydd all gael ei derbyn yn ystod y broses o setlo'r gyllideb 2014-15.

8. CYFALAF

- 8.1** Mae'r Cynllun Cyfalaf wedi ei dreiglo ymlaen fel cyllideb sail am y ddwy flynedd diwethaf heb rownd fidio. Bwriedir dod â'r broses hon yn ei hôl ar sail fwy strategol y flwyddyn hon. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw gyfarwyddyd penodol wedi ei awgrymu. Cafodd y cynllun cyfalaf cyfredol ei adolygu fel rhan o broses cyllideb 2013-14 a'i ddiweddarau ar gyfer digwyddiadau oedd yn wybyddus a gostyngiad o £0.32m (i £4.05m) mewn Cyllid Cyfalaf Cyffredinol gan Lywodraeth Cymru dros y flwyddyn flaenorol.
- 8.2** Roedd setliad 2013-14 hefyd yn nodi gostyngiad pellach ym mlwyddyn ariannol 2014-15 i £0.44m (neu 11% i £3.60m) ac yna dim newid yn 2015-16. Fodd bynnag, fel gyda'r setliad AEF, fe allai hyn newid a gostwng yn sylweddol pan gaiff y cyllid ei gyhoeddi yn Hydref 2013 (dros dro) a Rhagfyr 2013 (terfynol).

9. CRYNODEB

- 9.1** Bydd y 3 blynedd nesaf (o 2014-15 ymlaen) yn rhai hynod o heriol lle bydd yn rhaid i'r Awdurdod fod yn barod i ddarparu gwasanaethau gyda llai o adnoddau (naill ai o ran arian neu mewn termau real) (gan gymryd chwyddiant i ystyriaeth)). O ganlyniad mae angen symud i ffwrdd oddi wrth gynllunio am flwyddyn ar y tro i broses o gynllunio tymor hirach (mae hyn yn cynnwys cynllunio cyllidebol a darparu gwasanaeth). Rhaid i'r Cyngor fod yn cynllunio ar gyfer 2014-15 ond hefyd y tu hwnt i'r cyfnod hwn er mwyn sicrhau cynaliadwyaeth.
- 9.2** Mae rhaglen drawsnewid wedi ei sefydlu i nodi cyfleon i arbed, fydd yn sicrhau bod yr Awdurdod yn barod am y blynyddoedd i ddod. Bydd hyn yn cynnwys gwneud penderfyniad ar gyfeiriad siwrnai'r Awdurdod a beth yw'r gwasanaethau hanfodol y bydd angen eu darparu. Bydd angen i'r rhaglen ddelio â sut y gall yr Awdurdod ddarparu gwasanaethau mewn ffyrdd gwahanol gyda naill ai'r un adnoddau neu lai o adnoddau, a hefyd pa wasanaethau y gallai'r Cyngor roi'r gorau i'w darparu.
- 9.3** Mae angen i broses gosod cyllideb 2014-15 ddechrau mor fuan ag sy'n bosibl gyda'r nod o sefydlu cyllideb drafft mor fuan â phosibl. Cyntaf yn y byd y gall hyn gael ei wneud, mwyaf yn y byd fydd yr hyblygrwydd fydd ar gael i'r Awdurdod i ymateb a gwneud newidiadau os a phan y daw gwybodaeth a safbwyntiau newydd i'r amlwg.
- 9.4** Yr argymhelliad ar hyn o bryd yw i'r Awdurdod edrych i ganfod arbedion o 12-13% o leiaf am 2014.15. Byddai hyn yn cyflawni arbedion o dros £7.5m. Dylai'r Adrannau fod yn nodi arbedion ar gyfer 2015 ond fel y crybwyllwyd uchod, dylent hefyd nodi sut y maent yn bwriadu darparu gwasanaethau (a chynhyrchu arbedion) dros y 3 i 4 blynedd nesaf. Mae'r ffigyrau dangosol ar gyfer adrannau unigol yn Atodiad 3 yn seiliedig ar i'r arbediad sydd ei angen fod wedi ei rannu'n gyfartal ar draws yr holl wasanaethau. Y mwyaf yw'r swm y gellir ei arbed drwy fentrau yn y Raglen Drawsnewid, yr isaf fydd y gyfran sydd angen ei sicrhau drwy agwedd draddodiadol o doriadau tameidiog.

CYLLIDEB 2013-14					
	Sefyllfa ddigynnewid drafft ar ôl setliad dros dro 3 Rh. 2012 £000	Newidiadau setliad terfynol a newidiadau eraill £000	Cynigion i Arbed £000	Twf Arfaethedig £000	Cyllideb Arfaethedig £000
Adran					
Dysgu Gydol Oes (yn cynnwys ysgolion)	47,485		-307		47,178
Gwasanaethau Cymunedol	31,883	-85	-978	84	30,904
Datblygu Cynaliadwy	22,592	-190	-1,336	300	21,366
Dirprwy Brif Weithredwr	8,316	29	-239		8,106
Costau Corfforaeth a Democrataidd	2,269	-235			2,169
Cefnogaeth Treth Gyngor – cyfrifoldebau ychwanegol	4,468	357			4,825
Ardollau	3,223	-3			3,220
Ariannu Cyfalaf a Llog	7,185				7,185
Ad-daliadau i CRT/DSO	-358				-358
Mentrau Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy (arbedion)	-480	125			-230
Cyfanswm	126,583	-2	-2,860	384	124,365
Grant Cytundeb Canlyniad	-545				-545
Bwrdd Gwella ac Adfer Addysg	190				190
Arian wrth gefn Proses	500	-500			0
Arian wrth gefn Cyffredinol	0				0
Arian wrth gefn Arfarnu Swydd	900	-450			450
Is Gyfanswm Cyllideb Ddigynnewid	127,628	-952	-2,860	384	124,460
O'r Cynllun Tymor Canolog :					
Arian wrth gefn ychwanegol Arfarnu Swyddi	400	-400			0
Arian wrth gefn Benthycu Digefnogaeth Ychwanegol	200	-200			0
Pwysau :					
-Plant y Gofelir Amdanynt	600	250			850
-Awtogofrestru	200	-200			0
-Diwygio Lles	200	-150			50
-Diogelu Ysgolion	500				500
Arian wrth gefn Diswyddiadau	1,000				1,000
Arian wrth gefn Cost newid	500				500
Arian wrth gefn Penodol Arall	0	600			350
Cyfraniad o / i'r Balansau	0	500			500
Cyfanswm cyn Arbedion	131,228	-552	-2,860	384	128,210
Ariannwyd gan:					
Cyllid Allanol Cyfun	99,961	266			100,227
Treth Gyngor	27,867	156			27,867
Cymorth Treth Ddisgresiynol	-50				-50
Cyfanswm Cyllid	127,778	422	0	0	128,210
Bwlch Cyllido	3,450	-974	-2,860	384	0

**GWARIANT AMODOL 2012/13
PROVISIONAL OUTTURN FIGURES 2012/13**

	CYLLIDEB ADDASIEDIG ADJUSTED BUDGET £000	GWIRIONEDDOL ADDASIEDIG ADJUSTED ACTUAL £000	GWAHANIAETH VARIANCE (Tanwario)/ Drosodd / (Under) / Over £000
Addysg Gydol Oes / Lifelong Learning	48,925	48,835	(90)
Cymuned / Community			
Gwasanaethau Cymdeithasol/ Social Services	26,358	27,014	656
Gwasanaeth Tai/ Housing Service	925	926	1
Gwasanaeth Hamdden a Chymuned/ Leisure and Community Service	4,113	4,181	68
Datblygu Cynaliadwy / Sustainable Development			
Gwasanaeth Datblygu Economaidd/ Economic Development Service	1,507	1,507	0
Gwasanaeth Cynllunio ac Amgylcheddol / Planning and Environment	3,379	3,236	(143)
Gwasanaeth Eiddo/ Property Service	977	797	(180)
Gwasanaeth Priffyrdd a Thrafnidiaeth/ Highways and Transportation Service	11,068	10,814	(254)
Gwasanaeth Gwastraff / Waste Service	8,479	8,209	(270)
Dirprwy Brif Weithredwr / Deputy Chief Executive			
Uwch Reolwyr / Senior Management	1,224	1,176	(48)
Gwasanaethau Pwyllgorau a Cyfreithiol/ Committee and Legal Services	175	139	(36)
Gwasanaeth Polisi/ Policy Service	(216)	(144)	72
Gwasanaeth Cyllid/ Finance Service	1,073	1,066	(7)
Gwasanaeth Archwilio/ Audit Service	1	8	7
Gwasanaeth Adnoddau Dynol / HR Service	201	129	(72)
Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu/ Information Communication Technology Service	317	63	(254)
	108,506	107,956	(550)
Cyllidebau sy'n Risg Corfforaethol/ Budgets treated as Corporate Risks			
All Sirol Gwasanaethau Cymdeithasol/ Out of County Social Services	1,559	1,469	(90)
All Sirol Addysg/ Out of County Education	1,028	879	(149)
Digartrefedd/Homelessness	307	(26)	(333)
Budd-daliadau/ Benefits	28	(155)	(183)
Cyllido Cyfalaf a Llog / Capital Financing and Interest	8,075	8,176	101
Costau Corfforaethol a Democraidaidd / Corporate and Democratic Costs	1,461	1,403	(58)
	120,964	119,702	(1,262)
Grant Cymorth Refeniw / Revenue Support Grant	(73,544)	(73,544)	0
Incwm Treth Annomestig / Non Domestic Rate Income	(18,787)	(18,787)	0
Y Dreth Gyngor / Council Tax	(26,704)	(26,550)	154
Grant Cymell Perfformiad / Performance Incentive Grant	(729)	(729)	0
Newid mewn Cronfeydd Clustnodedig a Balansau Cyffredinol / Change in Earmarked Reserves and General Balances	1,200	92	(1,108)

APPENDIX 3

Senario 1	Canrannau Penodol, Pob Gwasanaeth
Senario 2A	Eithrio Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion o'r Canran
Senario 2B	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion Canran, ond Ymofyn Cyfraniad o £1m
Senario 3A	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion a Gofal Cymdeithasol o'r Canran
Senario 3B	Eithrio Cyllideb Ddirprwyol Ysgolion a Gofal Cymdeithasol, ond Ymofyn Cyfraniad o £1M o'r Ysgolion

ARBEDION A'R LEFELAU GOFYNNOL	5.4%	7.2%	6.3%	12.4%	10.7%
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyedig	1,904		1,000		1,000
Addysg Canolog	714	956	829	1,642	1,424
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	2,340	3,135	2,720	0	0
Hamdden a Diwylliant	247	331	287	568	492
Tai	121	162	140	277	240
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	75	101	87	173	150
Priffyrdd	585	784	679	1,348	1,165
Cynllunio	97	129	112	222	193
Gwarchod y Cyhoedd	98	131	113	224	195
Property	264	354	306	607	526
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	3	4	4	7	6
Gwastraff	422	565	490	970	841
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	74	99	86	170	148
Archwiliwr	12	17	14	28	25
Costau Corfforaethol a Democrataidd	56	75	65	128	111
Rheolaeth Corfforaethol	63	84	73	144	125
Cyllid	173	232	201	398	345
Adnoddau Dynol	39	52	45	90	78
TGCh	98	132	114	226	196
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	93	124	108	213	185
Polsi	33	44	38	76	66
	7,511	7,511	7,511	7,511	7,511

ARBEDION AR: 4.0%					
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyiedig	1,415		1,000		1,000
Addysg Canolog	530	530	530	530	530
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	1,737	1,737	1,737	0	0
Hamdden a Diwylliant	183	183	183	183	183
Tai	89	89	89	89	89
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	56	56	56	56	56
Priffyrdd	434	434	434	434	434
Cynllunio	72	72	72	72	72
Gwarchod y Cyhoedd	72	72	72	72	72
Property	196	196	196	196	196
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	2	2	2	2	2
Gwastraff	313	313	313	313	313
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	55	55	55	55	55
Archwiliwr	9	9	9	9	9
Costau Corfforaethol a Democrataidd	41	41	41	41	41
Rheolaeth Corfforaethol	47	47	47	47	47
Cyllid	128	128	128	128	128
Adnoddau Dynol	29	29	29	29	29
TGCh	73	73	73	73	73
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	69	69	69	69	69
Polsi	24	24	24	24	24
	5,574	4,159	5,159	2,422	3,422

ARBEDION AR: 6.0%					
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyiedig	2,123		1,000		1,000
Addysg Canolog	795	795	795	795	795
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	2,606	2,606	2,606	0	0
Hamdden a Diwylliant	275	275	275	275	275
Tai	134	134	134	134	134
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	84	84	84	84	84
Priffyrdd	651	651	651	651	651
Cynllunio	108	108	108	108	108
Gwarchod y Cyhoedd	109	109	109	109	109
Property	294	294	294	294	294
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	3	3	3	3	3
Gwastraff	469	469	469	469	469
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	82	82	82	82	82
Archwiliwr	14	14	14	14	14
Costau Corfforaethol a Democrataidd	62	62	62	62	62
Rheolaeth Corfforaethol	70	70	70	70	70
Cyllid	193	193	193	193	193
Adnoddau Dynol	43	43	43	43	43
TGCh	109	109	109	109	109
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	103	103	103	103	103
Polsi	37	37	37	37	37
	8,364	6,241	7,241	3,635	4,635

ARBEDION AR: 8.0%					
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyiedig	2,831		1,000		1,000
Addysg Canolog	1,060	1,060	1,060	1,060	1,060
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	3,475	3,475	3,475	0	0
Hamdden a Diwylliant	366	366	366	366	366
Tai	179	179	179	179	179
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	111	111	111	111	111
Priffyrdd	868	868	868	868	868
Cynllunio	143	143	143	143	143
Gwarchod y Cyhoedd	145	145	145	145	145
Property	392	392	392	392	392
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	5	5	5	5	5
Gwastraff	626	626	626	626	626
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	110	110	110	110	110
Archwiliwr	18	18	18	18	18
Costau Corfforaethol a Democrataidd	83	83	83	83	83
Rheolaeth Corfforaethol	93	93	93	93	93
Cyllid	257	257	257	257	257
Adnoddau Dynol	58	58	58	58	58
TGCh	146	146	146	146	146
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	138	138	138	138	138
Polsi	49	49	49	49	49
	11,153	8,322	9,322	4,847	5,847

ARBEDION AR: 10.0%					
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyiedig	3,539		1,000		1,000
Addysg Canolog	1,325	1,325	1,325	1,325	1,325
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	4,344	4,344	4,344	0	0
Hamdden a Diwylliant	458	458	458	458	458
Tai	224	224	224	224	224
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	139	139	139	139	139
Priffyrdd	1,085	1,085	1,085	1,085	1,085
Cynllunio	179	179	179	179	179
Gwarchod y Cyhoedd	181	181	181	181	181
Property	490	490	490	490	490
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	6	6	6	6	6
Gwastraff	782	782	782	782	782
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	137	137	137	137	137
Archwiliwr	23	23	23	23	23
Costau Corfforaethol a Democrataidd	104	104	104	104	104
Rheolaeth Corfforaethol	116	116	116	116	116
Cyllid	321	321	321	321	321
Adnoddau Dynol	72	72	72	72	72
TGCh	182	182	182	182	182
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	172	172	172	172	172
Polsi	61	61	61	61	61
	13,940	10,401	11,401	6,057	7,057

ARBEDION AR: 12.0%					
Cyfarwyddiaeth	Senario 1 £	Senario 2A £	Senario 2B £	Senario 3A £	Senario 3B £
Dysgu Gydol Oes					
Cyllid Ysgolion Dirprwyiedig	4,246		1,000		1,000
Addysg Canolog	1,590	1,590	1,590	1,590	1,590
Cymunedau					
Gofal Cymdeithasol	5,212	5,212	5,212	0	0
Hamdden a Diwylliant	550	550	550	550	550
Tai	268	268	268	268	268
Datblygu Cynaliadwy					
Datblygu Economaidd	167	167	167	167	167
Priffyrdd	1,302	1,302	1,302	1,302	1,302
Cynllunio	215	215	215	215	215
Gwarchod y Cyhoedd	217	217	217	217	217
Property	588	588	588	588	588
Rheoli'r Gyfarwyddiaeth	7	7	7	7	7
Gwastraff	939	939	939	939	939
Dirprwy Brif Weithredwr					
Corfforaethol – Gwasanaethau Eraill	165	165	165	165	165
Archwiliwr	27	27	27	27	27
Costau Corfforaethol a Democrataidd	124	124	124	124	124
Rheolaeth Corfforaethol	140	140	140	140	140
Cyllid	385	385	385	385	385
Adnoddau Dynol	87	87	87	87	87
TGCh	219	219	219	219	219
Cyfreithiol a Gweinyddiaeth	206	206	206	206	206
Polsi	73	73	73	73	73
	16,727	12,481	13,481	7,269	8,269